22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ивановски Ќ Пешевска С. Дирјанска К.	Орална биохемија и физиологија	Стоматолошки факултет Скопје	2023
		2.	Swati K. Et all.	A Review on Saliva-Based Health Diagnostics: Biomarker Selection and Future Directions	Стоматолошки факултет - Скопје	2023
		3	Thanakuna S, Watanabe H, Thaweboonc S, Izumi Y.	An effective technique for the processing of saliva for the analysis of leptin and adiponectin	Elsevier	2013
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Mohammad A. et all.	Saliva as a diagnostic tool for oral and systemic diseases	Elsevier	2016
		2	Douglas A, Marcus K.	Salivary Bioscience	Elsevier	2020

Ред.број: 50

Прилог бр.3		**Предметна програма од втор циклус на студии**			
1.	Наслов на наставниот предмет	**Саливарна дијагностика**			
2.	Код	МСИПСД10			
3.	Студиска програма	II циклус академски магистерски студии по стоматолошки науки			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Стоматолошки факултет-Скопје Катедра за болести на устата и пародонтот			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Година	1	семестар	II
7	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	5			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Ќиро Ивановски			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски			

10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Слушани сите предмети од I семестар
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Запознавање на студентот со новите можности кои ги пружа плунката како дијагностички медиум за орални и општи заболувања Студентот ќе стекне знаење за влијанието на различни фактори кои го овозможуваат користењето на плунката како дијагностичка алатка, ќе знае кои саливарни маркери се соодветни за дијагностички и прогностички цели на оралните и системските заболувања.
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	**III. Поглавје 1:** 14. Плунка – главен орален медиум за оралното здравје. – 2 часа Резултати од учење: студентот ќе знае да ги објасни сите орални функции поврзани со плунката и ќе може асоцијативно да ги анализира можните последици од намалено лачење/отсуство на плунка. **15.** Невробиолошки и молекуларни аспекти на саливарната секреција. – 2 часа Резултати од учење: Студентот ќе ги совлада нервната, ендокрината и молекуларната основа на секреција на плунката 16. Фактори на стимулација на секрецијата на плунката – 2 часа Резултати од учење: знаење за ефектите на различни фактори на средината, начинот на однесување на индивидуата врз валидноста на саливарните дијагностички тестови. 17. Составни компонти на плунката, нивно потекло и нивна биорасопложувост во оралната празнина – 2 часа Резултати од учење: усвојување на продлабочени знаења за саливарните компоненти кои би можеле да се користат како доијагностички маркери. 18. Саливарни протеински молекули значајни за дијагностика – 2 часа Резултати од учење: Студентот ќе се запознае со најновите сознанија за саливарниот протеомикс. 19. Саливарни ензими значајни за дијагностика – 2 часа Резултати од учење: Студентот ќе го совлада изборот дијагностичката постапка во саливарната ензимологија. 20. Метаболити присутни во плунката, значајни за дијагностика – 2 часа Резултати од учење: совладување на асоцијативните врски помеѓу метаболичките процеси во човековиот организам и биомолекулите во плунката 21. Улога на плунката во минералниот еквилибриум и дијагностички постапки – 2 часа Резултати од учење: студентот ќе може да ги анализира и толкува дијагностичките постапки за квантифицирање на саливарните минерали, како и да ги поврзува резултатите со различни орални заболувања 22. Саливарни електролити, орално здравје и методи за нивно квантифицирање -3 часа. Резултати од учење: поврзување на значењето на електролитите за оралното здравје и нивна дијагностика. 23. Пародонтална болест и саливарна дијагностика – 3 часа Резултати од учење: запознавање со современте методи за користење на плунката за дијагностички, прогностички и тераписки цели кај пациенти со пародонтопатија.

		24. Кариес, некариозни лезии и саливарна дијагностика – 3 часа Резултати од учење: запознавање со современте методи за користење на плунката за дијагностички, цели кај пациенти со кариес и некариозни лезии на забите 25. Орален карцином и саливарна дијагностика – 3 часа Резултати од учење: запознавање со современте методи за користење на плунката за дијагностички, прогностички и тераписки цели кај пациенти со орален карцином. 26. Плунка и форензична стоматологија – 2 часа Резултати од учење: запознавање со современте методи за користење на плунката во форензичната стоматологија **Резултати од Поглавје 1:** разликување на саливарните тестови кои можат да бидат применети за дијагноза на одредени системски заболувања. Студентот ќе биде оспособен самостојно да анализира трудови и примери од практиката од област саливарната дијагностика. **Вкупно: 30 часа** **Вежби/семинари: 30 часа** **Студиска истражувачка работа (СИР): 30 часа**
13	Заемна поврзаност на предметите	Овој предмет е поврзан со задолжителниот предмет: вовед во научноистражувачка работа од I семестар и со изборниот предмет од II семестар Процесирање на плунката за саливарна дијагностика
14.	Деталeн опис на наставните и работните методи за предметот	- Презентација на методските единици од страна на професорот - Дискусија на часовите за теми кои особено ги интерисираат студентите - Домашни задачи кои студентите следниот час ги бранат пред останатите студенти - Решавање на различни проблеми кои ќе бидат задавани еднаш неделно преку алатката forms, преку tems - Презентација на семинари од старна на студентот/студентите - Метода на практично оспособување на студентот за изведување на различни саливарни тестови
15.	Вкупен расположив фонд на време	150 часа

16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), **<u>семинари</u>**, тимска работа: часови	30
		16.3.	Пракса: часови	
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30
		17.3.	Домашно учење - задачи	60
18	Услови за потпис	Присуство на теоретската настава, изработка на еден семинар, 3 домашни задачи и 2 лабораториски теста		

19	Начин на оценување		
	19.1.	Тест: бодови	Мин.36 бода Макс. 60 бода
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови	Мин.12 бода Макс. 20 бода
	19.3.	Завршен испит: бодови	Мин.12 бода Макс. 20 бода

20	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)

		61 х до 70 бода	7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна студентите, контрола на асистентите во изведување на практичната настава и проценка на постигнатиот успех на студентите, како и проодноста на студентите кои го положиле предметот.	

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ивановски Ќ Пешевска С. Дирјанска К.	Орална биохемија и физиологија	Стоматолошки факултет Скопје	2023
		2.	Swati K. Et all.	A Review on Saliva-Based Health Diagnostics: Biomarker Selection and Future Directions	Стоматолошки факултет - Скопје	2023
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Mohammad A. et all.	Saliva as a diagnostic tool for oral and systemic diseases	Elsevier,	2016
		2	Douglas A, Marcus K.	Salivary Bioscience	Elsevier	2020

Ред.број:51

Прилог бр.3		**Предметна програма од втор циклус на студии**			
1.	Наслов на наставниот предмет	Занемарување и злоупотреба на деца			
2.	Код	МСИПДС4			
3.	Студиска програма	Втор циклус на академски (магистерски) студии на стоматолошки науки за доктори по дентална медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Катедра за детска и превентивна стоматологија			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Година	I	семестар	2
7	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	5			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	виш научен соработник д-р Весна Амбаркова			